

<http://www.europeanmilkboard.org>

Nieuwsbrief november 2009

Beste boerinnen, boeren en andere geïnteresseerden,

Als je ziet wat er de laatste weken en maanden in Europa bij de melkveehouders is gebeurd, krijg je ontelbare beelden op je netvlies. Beelden van grote aantallen protesterende mensen die zich met spandoeken voor politieke gebouwen ophouden of in straten en pleinen. Je hoeft niet perse in Parijs, Berlijn, Rome, Amsterdam, Brussel, Bern, Luxemburg Stad of Wenen ter plekke te zijn om te ervaren dat zich op het Europese continent een belangrijke beweging een weg baant. Heel Europa is het toneel van protesten. Aan de tachtigduizend boeren en boerinnen uit de verschillende delen van Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, België, Zwitserland, Luxemburg en Oostenrijk, maar ook Spanjaarden die fel protesteren sinds 10 september tegen een EU-politiek die hun voortbestaan op het spel zet. Of het nu is door het thuis houden van melk of door deelname aan demonstraties, trekkertochten, autowegenblokkades, of melkfabriekblokkades – ze zetten zich in hun regio in en vaak honderden kilometers verderop om de wettelijke mogelijkheden voor een kostendeckende melkprijs voor elkaar te krijgen. Ieder van u doet dat gezamenlijk met tienduizenden collega's van de European Milk Board.

Als gevolg van deze protesten is meer dan 500 miljoen liter melk in acht verschillende landen niet aan de melkfabrieken geleverd. De opschoning van de markt die de melkveehouders daarmee bereikt hebben, heeft de spotmarkt en ook de reguliere zuivelmarkt positief beïnvloed. De prijzen zijn aangetrokken. Ook de politiek kon niet anders dan op de protestacties reageren. In verschillende landen zijn door ministers en regeringsleiders toezeggingen gedaan om de melkveehouders te ondersteunen. Op zowel nationaal als Europees niveau is over de catastrofale toestand van melkveehouders gediscussieerd. Er is een High Level Group opgericht die maatregelen moet uitwerken die de markt kan ontspannen. Tijdens de EU-landbouwraad op 19 oktober in Luxemburg verklaarde de meerderheid van landbouwministers dat de hoeveelheid melk op de zuivelmarkt inderdaad het probleem is. De EU-Rekenkamer heeft half oktober in een bericht op de tekortkomingen van de liberalisatie gewezen die de EU-commissie voorstaat. De positie van de EMB is hierdoor gesterkt.

Het zal op de EU-landbouwtop van 19 en 20 november blijken of de politiek ook werkelijk begrepen heeft waar het om gaat. Aan de ene kant staat een flexibele volumeregulering als

maatregel. Daartegenover staat een interventie en exportdumpingpolitiek die de problemen niet kan oplossen maar zelfs verergert. Het resultaat van deze politiek is bekend en doet ons denken aan boterbergen en melkmeren. De ernstige situatie op de zuivelmarkt moet met effectieve maatregelen worden bestreden. Daarom gaan de protesterende melkveehouders uit heel Europa voor aanpassing van het aanbod aan de vraag (flexibele volumeregulering). Mocht de EU-politiek anders beslissen, dan is dat niet in het belang van de melkveehouders en zullen de protesten uitgebreid worden. In ieder geval zullen de activiteiten doorgaan om de noodzakelijke systeemwissel te bewerkstelligen.

In deze nieuwsbrief willen we u de saamhorigheid van de boeren en boerinnen onder de aandacht brengen en uw grote inzet waarderen. Lees vooral de artikelen van de melkveehouders uit verschillende landen, zodat u ook op de hoogte bent van de situatie in Frankrijk, Duitsland, België, Italië, Oostenrijk, Zwitserland, Ierland en Groot-Brittannië. De Europese politiek is aan de ene kant niet bij machte de problemen op te lossen en aan de andere kant veroorzaakt ze problemen bij melkveehouders buiten Europa, blijkt uit het interview met de vice- voorzitter van Oost- en Zuid-Afrikaans melkveeverband Koos Pienaar. Hij heeft in september tijdens een bezoek aan Brussel bij een uitwisseling met Europese melkveehouders ook vast kunnen stellen hoe erg de situatie bij zijn collega's hier is. Alleen staan we niet sterk. Wereldwijd moeten melkveehouders samenwerken en actief zijn. Dat door het gezamenlijk actievoeren op Europees niveau al veel is bereikt, daarvan kunt u zich overtuigen door de volgende verslagen door te nemen. Veel leesplezier.

Hartelijke groeten,

*Silvia Däberitz,
European Milk Board*

Frankrijk:

In Parijs werd op 10 september door melkveehouders van de OPL (Organisation des Producteurs de Lait) en de APLI (Association des Producteurs de Lait Indépendants) aangekondigd geen melk meer aan de melkfabrieken te leveren. Daarmee is de golf van protesten begonnen waarbij zich in de volgende dagen en weken melkveehouders uit heel Europa hebben aangesloten. De Europese politiek moest hier wel op reageren.

Enkele voorbeelden van Franse acties in oktober zijn:

Vrijdag 2 oktober kwam het in Mésanger in de regio Loire Atlantique tot een geweldige actie, waarbij veel boeren van de APLI en de Confédération Paysanne zich aansloten om met 1000 tractoren een sterrit te maken om zo het groeiende aantal melkveehouders dat meedoet te symboliseren. Ze hopen dat Europa voor regulering kiest.

Op maandag 5 oktober hebben de melkveehouders van OPL in Frankrijk, tegelijk met de demonstratie in Brussel, in verschillende gemeentes picknicks georganiseerd. Ook werd met

tractoren naar melkfabrieken gereden om de boodschap over te brengen. In Caen heeft men met tractoren het verkeer afgeremd.

Op maandag 19 oktober heeft de EMB in afwachting van het landbouwberaad in Luxemburg gedemonstreerd. Veel tractoren sloten zich aan op weg naar Parijs, waar bij de Eiffeltoren ballonnen werden opgelaten. Ook in Rennes en Epinal werden soortgelijke acties gehouden.

Anne-Lise Montay, Coordination Rurale Haute Normandie

Duitsland:

Bij de vele protestacties hebben de Duitse boerinnen en boeren steeds hun eisen aan de politiek aangeboden voor een faire melkprijs. Bij de stille tochten die door het hele land worden gehouden, krijgt men steeds meer bijval. Ook kerkgenootschappen en consumentenorganisaties worden er bij betrokken. In Zuid-Duitsland werden bevoorradingscentra van supermarktketens geblokkeerd.

Zuivelmarkt – Voor de Duitse zuivelmarkt heeft het verminderde aanbod ten gevolge van de Europese melkleverstop duidelijk effect. De prijzen voor verse melkproducten zijn de laatste drie weken gestegen van 27 tot rond de dertig eurocent. De prijzen voor A-klasse boter zijn gestegen van 2,40 naar 3,20 cent/kg. De stijgende prijzen bereiken de melkveehouders nog niet, vooral bij de grote melkfabrieken (b.v. Hochwald 20 cent basisprijs) blijven de prijzen laag.

Bondsregering – Bij de coalitieonderhandelingen tussen CDU, FDP en CSU is melk het issue waar het om draait. Terwijl CDU en FDP inzetten op afschaffing van het quotum, wil de CSU het aanbod aanpassen aan de vraag. In de vergevorderde onderhandelingen wordt melding gemaakt van 800 miljoen aan steun voor de boeren in 2010. In totaal gaat het om 3 miljard voor de komende drie jaar.

Hans Foldenauer, BDM

België:

In België nemen de boeren en boerinnen intensief deel aan de protesten. Na de actie op 16 september in Ciney, waarbij drie miljoen liter melk over het land werd uitgereden, was de melkproblematiek in één keer tot het Europese bewustzijn doorgedrongen.

Er heerst tevredenheid onder de boeren, vooral de besluiten door de landbouwraad en ministers in Brussel en Luxemburg wat betreft het uit de markt halen van quotum geeft de boeren hoop. Ze merken dat het stapje voor stapje de goede kant op gaat. Het bevriezen van het nationale quotum is zeker haalbaar. De boeren hopen dat ook andere lidstaten quotum uit de markt halen anders zal het nog niet veel uithalen. We verwachten dat er in de verschillende lidstaten alles aan wordt gedaan om de besluiten uit te voeren. Mocht het nodig zijn dan gaan we de acties weer oppakken.

Italië:

We waren in Parijs aanwezig bij de start van de Franse melkstaking en verklaarden ons op 15 september solidair met de Franse melkveehouders. Daarmee begon het niet leveren van 50% van de Italiaanse melk. Wij nodigden de consumenten op onze boerderijen uit en deelden gratis melk uit. Zo konden we hen informeren over de situatie.

Toen er meer dan 200.000 liter melk in de buurt van de particuliere melkfabriek Ambrosi over het land werd uitgereden, waren vijf camerateams aanwezig om de actie te filmen die vervolgens in alle avondjournaals werden vertoond.

Vanaf 21 september hebben onze leden hun melk weg laten lopen. Tot 26 september vonden in heel Italië diverse demonstraties plaats, waaronder de blokkade van de Brenner-, Frejus- en Tarvisiopas. In verschillende steden werd gratis melk uitgedeeld en voor een regeringsgebouw werd een melkmeer aangelegd. Het kwam ook tot gesprekken met de politiek. Berlusconi en de landbouwminister Zaia hebben met ons de situatie op de melkmarkt besproken. Op de avond van 26 september hebben we de melkstaking officieel beëindigd. Wel hebben we nog onder grote belangstelling van de pers 3 miljoen liter melk bij Soncino over het land verspreid. Voor de melkstaking lag de melkprijs op 28 cent. Nu op 33 cent bij een vetgehalte van 3.7% en een eiwitgehalte van 3.25%.

Sara Abelini, APL della Pianura Padana

Oostenrijk:

Veel Oostenrijkse boeren deden mee aan de melkleverstop, ook vonden er veel acties plaats in dit alpenland. Met bussen ging men naar het buitenland om gezamenlijk met de Europese collega's te protesteren. Na hun deelname aan het grote protest op 5 oktober in Brussel toonden de melkveehouders ook op 12 oktober bij de bijzondere EU-landbouwministerraad in Wenen dat het tot een duurzame oplossing moet komen, eerder zullen IG-Milch en de EMB niet stoppen. Honderden boeren maakten een oorverdovend lawaai om zo de landbouwministers te ondersteunen tegen de stugge houding van commissaris Fischer Boel. Er werden talrijke gesprekken gevoerd met de politiek. Ook waren Oostenrijkse melkveehouders aanwezig op 19 oktober in Luxemburg. De geweldige saamhorigheid tussen de boeren uit verschillende lidstaten en hun tomeloze inzet bleken uit de berichtgeving in alle media over de resultaten van Luxemburg. De ondertoon van de berichtgeving in de media luidde: "etappe overwinning voor de melkveehouders".

Walter Stadlober, IG-Milch

Zwitserland:

De boerenopstand in Zwitserland heeft veel steun uit de bevolking ervaren. Een grote meerderheid van de consumenten heeft aangegeven meer voor een liter melk te willen betalen als ze de zekerheid hebben dat het meerdere bij de boer terecht komt. De Zwitserse melkveehouders kregen 55 rappen voor hun melk terwijl tussen de 98 en 1,17 CHF nodig is om kostendekkend te produceren. Binnen een jaar is de melkprijs met 20% gezakt. De schuld van de overproductie ligt bij de melkfabrieken die er op aangedrongen hebben de productie uit te breiden terwijl er geen afzet voor was. Ook het ministerie van landbouw is laks geweest bij het aflopen van de contingentering. Deze situatie leidt tot faillissementen in de melkveehouderij en een slechte geografische verdeling van melkproducenten.

Exportrestituties zijn niet toereikend om de problemen waarin de Zwitserse boeren verkeren op te lossen. Het zijn slechts noodmaatregelen die goed zijn voor melkfabrieken die melkpoeder en vetextract produceren. Deze voorstellen kunnen niet de overproductie oplossen, zegt Isolda Agazzi van de Zuidelijke Alliance. De Zwitserse overheid heeft de Europese politiek gevolgd met alle desastreuze gevolgen van dien. De boerenfamilies en hun arbeidsplaatsen horen hoofdzaak in de discussie te zijn. Wil men melkveehouders overhouden dan moet men zorgen voor kostendekkende melkprijzen, daarvan zijn onze Zwitserse organisaties en de Europese collega's die zich bij de EMB hebben aangesloten, overtuigd.

PE BIG-M, Uniterre

Ierland:

De ICMSA heeft meegedaan aan een langlopende campagne om de slechte situatie van de boeren onder de aandacht te brengen. Op vrijdag 4 september 2009 hebben 300 boeren voor overheidsgebouwen gedemonstreerd en daar koeien gemolken. Er was een gesprek met de minister-president en de minister van landbouw en visserij om een omwenteling te bewerkstelligen voor de melkveesector.

Onze leden in het hele land lobbyen bij de nationale politiek en het Europe Parlement om een politieke verandering teweeg te brengen. Enkele concerns hebben de uitbetalingsprijs verhoogd maar nog niet allemaal, daarom blijft de ICMSA druk uitoefenen. Donderdag 15 oktober 2009 heeft bij het hoofdkantoor van de grootste Ierse melkverwerker Glanbia een demonstratie plaatsgevonden.

John Enright, Irish Milk and Cream Suppliers Association (ICMSA)

Groot-Brittannië

De leden van FFA (Farmers for Action) en de Schotse vereniging DFOS benadrukken hun ondersteuning van de EMB. Vier veehouders uit Schotland, Engeland en Noord-Ierland hebben uit solidariteit met de collega's op het vaste land, melk uitgereden over hun land.

Daardoor heeft de melkleverstop in het Verenigd Koninkrijk veel media aandacht gehad van zowel radio, tv als kranten. De Britse regering is fel voorstander van afschaffing van melkquota evenals de boerenbond NFU. Bij het landbouwevenement „Dairy Event“ stuurde David Handley van FFA een boodschap waarin hij de leden van de EMB ondersteunde. Ondanks stijgende prijzen op de wereldmarkt, de dalende koers van het Britse pond en oplopende prijzen voor drinkmelk proberen afnemers nog steeds de melkprijs voor melkveehouders te drukken. De officiële uitbetalingsprijs in het Verenigd Koninkrijk in augustus bedroeg 23,26 penny per liter en in Groot Brittannië 24,03 penny per liter.

Doris Robertson, Dairy Farmers of Scotland (DFOS)

Nederland:

In Nederland lieten de melkveehouders ook van zich horen. De leden van de DDB en NMV deden mee aan de demonstraties in Brussel en Luxemburg, maar ook in eigen land werd actiegevoerd. Er was volop aandacht in de pers en zo werd de consumenten duidelijk gemaakt welke problemen er spelen. Net als veel Europese collega's demonstreerden de Nederlandse boeren en boerinnen bij distributiecentra van de supermarkten, bij het landbouwministerie en de mededingingsautoriteit, het verkeer werd opgehouden, melk werd uitgereden op akkers en melk werd uitgedeeld aan consumenten op boerderijen en op school. De algemene media besteedde meerdere malen via zowel de schrijvende pers als op tv en radio aandacht aan de acties. Zo raakten de demonstraties goed bekend in de maatschappij waardoor de druk werd verhoogd.

In het Noorden van Nederland langs autosnelweg A32 werd 'Fort Europa' gebouwd. Een fort van stro van de beide Nederlandse, European Milk Board (EMB) leden die hiermee een duidelijke (symbolische) boodschap uitzonden: hier bouwt de EMB aan een meer solide en duurzaam zuivelbeleid. 'Fort Europa', als een toekomstgerichte en duurzame oplossing voor de huidige problematiek in de zuivel.

Het fort van stro was voor het publiek op gezette tijden opengesteld, om de problematiek in de zuivel uit te kunnen leggen en bespreken.

Op zondag 18 oktober werd er bij 'Fort Europa' een oecumenische kerkdienst gehouden, waarin aandacht werd geschonken aan de huidige moeilijke situatie in de landbouw. Hiervoor waren niet alleen melkveehouders uitgenodigd, maar ook boeren uit andere sectoren, mensen die de agrarische sector een warm hart toedragen en de Nederlandse Kamerleden. Tijdens deze bijzondere kerkdienst werden er opnames gemaakt door de landelijke TV, die dit willen gebruiken in een documentaire.

Momenteel richten de DDB en de NMV zich vooral op het praten met kamerleden, mensen van politieke partijen en het landbouwministerie. Het lijkt wat rustiger, maar dat is slecht uiterlijke schijn, want achter de schermen gebeurt er van alles.

Hennie de Zwaan, DDB

Als je geen stof doet opwaaien, moet je stof eten.

Interview: Koos Pienaar, vicevoorzitter van het Oost- en Zuid-Afrikaans Melkverband (ESADA)

Mijnheer Pienaar, u bent als vertegenwoordiger van de Afrikaanse ESADA naar Brussel gekomen om u een beeld te vormen van de situatie op de Europese zuivelmarkt. Wat is uw indruk?

Ik had niet verwacht dat de situatie voor de Europese melkveehouders zo ernstig was. Ik dacht dat alleen boeren buiten de EU last hadden van de EU-politiek en de exportrestituties. Zelfs met inkomenstoelagen hebben jullie het hier nog slecht. De politiek onderneemt blijkbaar geen adequate maatregelen om de problemen op te lossen. Maar de melkveehouders kunnen ook niet verwachten dat het zo maar voor elkaar is. Wij hebben een spreekwoord: "als je geen stof doet opwaaien, moet je stof eten." **De boeren moeten zelf de leiding nemen**, dat geldt niet alleen voor Europa. Ik heb hier veel rondgereisd en veel mensen gesproken. Als het zo door gaat bij jullie in Europa dan verdwijnt het landschap en de cultuur. De boeren hebben de basis gelegd van het landschap de cultuur en tradities. Ook hun belangrijke functie in de economie zal de samenleving dan verliezen.

Hoe ziet de situatie er bij jullie uit in Zuid- Afrika?

De exportsubsidies van de EU bedreigen ons bestaan. De uitspraak van Fischer Boel dat ze niet zo hoog zijn dat ze schadelijk voor ons zijn, klopt niet. Kijk maar naar onze economie, die is niet te vergelijken met die in de EU of de USA. Voor ons en veel andere arme landen zijn de exportsubsidies hoog genoeg om bij ons de markt te verstoren.

Hoe staan jullie boeren tegenover politiek, melkfabrieken en handel?

In Zuid-Afrika is de politiek weinig betrokken bij de zuivelmarkt. Er bestaan geen subsidies of iets dergelijks, wel zijn er importheffingen om zo onze eigen productie nog een beetje te beschermen. We streven uiteraard naar goede verhoudingen met politieke vertegenwoordigers.

Wij komen steeds verder van de melkfabrieken af te staan. Doordat er steeds minder coöperaties overblijven, verliezen we de grip op de verwerkende industrie. Vier grote internationale concerns hebben 60% van de markt in handen. Regionale kleine melkfabrieken krijgen geen voet meer aan de grond bij de supermarkten. De handel mag zelf weten hoe goedkoop ze melk aanbieden en zetten zo onze prijs onder druk.

De problemen in Zuid-Afrika zijn net zoals in Europa. Welke conclusies moeten we daaruit trekken?

Da's nogal voor de hand liggend, samenwerken. We moeten verder kijken dan onze twee werelddelen, de boeren hebben wereldwijd dergelijke problemen. De invloed van multinationals is ontzettend groot, we moeten er gezamenlijk iets aan doen. Hoe meer we

samen optrekken hoe sterker we staan tegenover deze concerns. Een rondetafel-conferentie met alle melkveehoudersorganisaties zou een goed begin zijn. Het beste zou zijn dat er een wereldwijde volumeregulering kwam, maar je moet wel realistisch blijven. We betrekken de consument er nog veel te weinig bij. Ook moeten wij ze duidelijk maken dat goedkope importen niet alleen slecht zijn voor de boeren, maar uiteindelijk ook voor hen zelf. Het gevolg is dat er minder banen in het eigen land komen. Daarbij wordt het problematisch als er regionaal of wereldwijd schaarste ontstaat.

Ben je sterk van importen afhankelijk dan kun je voedseltekorten niet uitsluiten, terwijl je er als consument aan bijgedragen hebt de eigen productie te verstoren door goedkoop voedsel te kopen. De BDM, de EMB en alle andere melkveehoudersorganisaties moeten de consumenten daar veel beter over informeren.

Heel hartelijk dank voor dit gesprek, mijnheer Pienaar.

Silvia Däberitz, European Milk Board

Impressum

European Milk Board

Bahnhofstr. 31

D-59065 Hamm

Tel: 0049/2381/4360495

Fax: 0049/2381/4361153

E-Mail: office@europeanmilkboard.org

Website: <http://www.europeanmilkboard.org>